

Шайдецька І.І., магістрант, V курс, гр.ОАМ-25
Науковий керівник: **Романчук К.В.**, д.е.н., сертифікований аудитор,
завідувач кафедри міжнародної економіки
Житомирський державний технологічний університет

ЗВІТНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ: ПОРІВНЯННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ЄРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ПРАВОВИХ НОРМ

Розвиток національної системи управління підприємств в умовах інтенсифікації євроінтеграційних процесів потребує пошуку нових підходів до формування обліково-аналітичної інформації, яка характеризує внутрішнє та зовнішнє середовище суб'єкта господарювання і оперативно задовольняє потреби управлінського персоналу, що, в свою чергу активізує потребу удосконалення моделі управлінської звітності.

Проблема нормативно-правового регулювання обліку і звітності управлінського персоналу має особливе значення у зв'язку зі вступом України до ЄС. Відповідно вимог ЄС звітність управлінського персоналу є важливою складовою фінансової звітності.

Впровадженню Директиви 2013/34/ЄС [4] в Україні з урахуванням міжнародного досвіду присвячені роботи вітчизняних вчених, зокрема Н. Глущкевича, Г. Скрипника, С. Голова, Р. Кузіної та інших.

Для підготовки управлінської звітності підприємств в країнах-членах ЄС, особливе значення має Директива 2013/34/ ЄС європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 р. «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти деяких видів підприємств» [4].

Відповідно до ст. 19 Директиви [4] «управлінський звіт повинен містити достовірний огляд розвитку, ефективності діяльності та стану підприємства, а також опис основних ризиків і невизначеностей, з якими воно стикається». На виконання норм Директиви [4] звітність управлінського персоналу повинна містити комплексний аналіз розвитку та діяльності підприємства, з урахуванням його розміру та особливостей діяльності.

Відповідно ст. 19 Директиви [4] в управлінському звіті повинна зазначатися інформація про:

- 1) короткий опис про діяльність;
- 2) майбутній розвиток підприємства;
- 3) діяльність у сфері досліджень та розробок;
- 4) придбання власних акцій, що передбачається п. 2 ст. 24 Директиви 2012/30/ЄС [4];
- 5) ключові нефінансові показники, що стосується діяльності підприємства;
- 6) існування підрозділів підприємства;
- 7) використання фінансових інструментів (якщо це суттєво для оцінки його активів, зобов'язань, фінансового стану та прибутків або збитків);
- 8) схильність підприємства до ризиків (цінових, кредитних, ризиків ліквідності та ризиків грошових потоків).

У випадках, коли на великих підприємствах середня чисельність працюючих становить 500 і більше осіб, аналіз повинен включати фінансову та нефінансову інформацію, включаючи інформацію про навколишнє середовище та кадрові питання [4]. При наданні аналізу в управлінському звіті робляться посилання та пояснення на суми, зазначені у фінансовій звітності підприємства.

У той же час держави-члени ЄС можуть звільняти малі підприємства від обов'язкового складання управлінських звітів, за умови, що вони розкривають у примітках до фінансової звітності інформацію про придбання власних акцій, передбачену п. 2 ст. 24 Директиви [4].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» [1] облік поділяється на бухгалтерський та внутрішньогосподарський (управлінський). Термін «внутрішньогосподарський (управлінський) облік» закріплений в ст. 1 даного закону і визначається як «система обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів у процесі управління підприємством».

Враховуючи вищезазначене, можна констатувати, що на відміну від вимог ЄС управлінський облік та звітність в Україні не регулюється на законодавчому рівні, а формується лише внутрішньо-фірмовим регламентом підприємства за бажанням керівника. Слід відмітити, що дана ситуація впливає на якість інформації управлінської звітності, стан та результати діяльності підприємства, очікувані майбутні вигоди, схильність підприємства до ризиків (цінових, кредитних, ризиків ліквідності, та інших). За умови входу на ринок ЄС українському суб'єкту господарювання слід враховувати вимоги до розкриття інформації Директиви 2013/34/ЄС в управлінській звітності.

Оскільки, угода про асоціацію з входження України до ЄС [3] зобов'язує наблизити своє законодавство до міжнародних стандартів, вказана вимога поширюється теж на управлінську звітність, змістовне наповнення якої в Україні не визначено. Це потребує внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» [1] та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2], або затвердження окремого нормативного документу «Про управлінський облік та фінансову звітність» в контексті наближення національного законодавства з бухгалтерського обліку до вимог ЄС.

На підставі проведеного дослідження вважаємо за доцільне внести такі зміни до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України» [1] та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]:

1) доповнити законодавство новими термінами, а саме: «управлінська звітність», «користувачі управлінської звітності», «фінансова інформація», «нефінансова інформація»;

2) встановити для цілей управлінського обліку перелік обов'язкової інформації для управлінського звіту;

3) уточнити склад обов'язкової управлінської звітності, як однієї зі складових фінансової звітності;

4) встановити обов'язкове складання управлінської звітності для великих підприємств;

5) передбачити можливість звільнення малих підприємств від обов'язкового складання управлінської звітності, за умови, що вони розкривають у примітках до фінансової звітності інформацію про придбання власних акцій;

6) уточнити, яка інформація відноситься та не включається до нефінансової.

Внесення зазначених змін дозволить наблизити національне законодавство до вимог ЄС щодо звітності управлінського персоналу та сприятиме зростанню якості інформації, зниженню ризиків підприємства та оперативному реагуванню керівництва на передбачувані ситуації.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.1999 р. № 996-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02. 2013 р. за № 73 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 30.11.2015 р. № 984_011 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820

4. DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG // [Електронний ресурс].Режим доступу: http://www.mf.gov.pl/c/document_library/get_file?uuid=9804da80-d188-4660-8f6f-989ba868de76&groupId=764034